

FIȘA DISCIPLINEI

Limba engleză (Fonetică, Lexicologie)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limba și literatura engleză
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură engleză/Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Limba engleză (Fonetică, Lexicologie) (în limba engleză)				Codul disciplinei		LLE1121				
2.2. Titularul activităților de curs				Lector dr. Octavian More; Conf dr. Dorin Chira								
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic				Lector dr. Octavian More; Asistent dr. Alina Oltean-Cîmpean; Lector dr. Petronia Popa-Petrar; Lector Dr. Alexandru Oltean-CâmpEAN; Asistent dr. Mihaela Buzec; Drd. Nicoleta-Cynthia Balea; Drd. Carmen Oanea								
2.4. Anul de studiu		I	2.5. Semestrul		1	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		Conținut	DS
										Obligativitate	DO	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	7	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar / curs practic	4
3.4 Total ore din planul de învățământ	98	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar / curs practic	56
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					43
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					13
Tutoriat (consiliere profesională)					10
Examinări					6
Alte activități:					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					84
3.8. Total ore pe semestru					182
3.9. Numărul de credite					7

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	–
4.2. de competențe	–

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de curs, sistem de amplificare audio Fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de seminar Fotocopii, cărți

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale /esențiale	<ul style="list-style-type: none"> C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate; C2 Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba engleză; C3 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii engleze și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală; C4 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință; C5 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii moderne B și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală; C6 Analiza și prezentarea fenomenelor literare în contextul culturii de referință B.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională; CT2 Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice; CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea cu specificul sistemului fonetic și lexical al limbii engleze
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Înțelegerea în detaliu a sistemului vocalic și consonantal al limbii engleze Însușirea unor elemente de bază de dialectologie cu aplicație la variantele limbii engleze contemporane Cunoașterea particularităților fonemelor suprasegmentale ale limbii engleze Înțelegerea diferențelor fonetice și fonemice dintre limba engleză și alte limbi (română, maghiară) Însușirea unor elemente de bază de lexicologie cu aplicare la limba engleză contemporană

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1		

1. Introducere: caracterul științific al foneticii. Lingvistica și fonetica. Ramurile foneticii. Teoria fonemului: tipuri de alofone.	Expunere; Curs interactiv	
2. Tipuri de relații dintre sunete și foneme: variație liberă și distribuție complementară.	Expunere; Curs interactiv	
3. Foneme suprasegmentale: accent, joncțiune, intonație.	Expunere; Curs interactiv	
4. Scriere și pronunție: principiile ortografiei engleze. Reguli grafice. Tipuri de silabe. Tipuri de transcriere.	Expunere; Curs interactiv	
5. Organele vorbirii. Clasificarea organelor vorbirii în organe active și organe pasive. Funcțiile organelor vorbirii.	Expunere; Curs interactiv	
6. Tipuri de pronunție: elemente de dialectologie. Engleza britanică vs. engleza americană.	Expunere; Curs interactiv	
7. Sistemul vocalic englez I: vocale vs. consoane (principii distinctive). Sistemul vocalelor cardinale. Vocalele limbii engleze – trăsături articulatorii. Reprezentări ortografice. Statutul fonemic al sunetului "schwa" și principalele sale alofone.	Expunere; Curs interactiv	
8. Sistemul vocalic englez II: diftongii și trifongii limbii engleze.	Expunere; Curs interactiv	
9. Sistemul consonantic englez I: clasificarea consoanelor limbii engleze. Plozivele. Aspirația. Principalele alofone poziționale ale plozivelor engleze.	Expunere; Curs interactiv	
10. Sistemul consonantic englez II: consoanele fricative și africcate. Sonantele: sonante orale și nazale. Semivocalele și statutul lor fonemic.	Expunere; Curs interactiv	
11. Sunete în vorbirea continuă I: tipuri de procese asimilative. Asimilarea parțială. Asimilarea istorică. Asimilarea contextuală.	Expunere; Curs interactiv	
12. Sunete în vorbirea continuă II: joncțiunea. Funcțiile fonetice și fonologice ale joncțiunii.	Expunere; Curs interactiv	
13. Sunete în vorbirea continuă III: structura accentuală a cuvintelor și propozițiilor engleze. Accentuarea cuvintelor. Poziția accentului. Tipologii accentuale. Accentuarea propozițiilor: principii și funcții. Forme tari și forme slabe.	Expunere; Curs interactiv	
14. Sunete în vorbirea continuă IV: tipologia intonației în limba engleză. Funcții ale intonației în limba engleză.	Expunere; Curs interactiv	
Bibliografie Gimson, A.C. <i>An Introduction to the Pronunciation of English</i> . London: Edward Arnold, 1989. Hyman, L.M. <i>Phonology: Theory and Analysis</i> . New York: Holt, Rinehart and Winston, 1975. Jones, Daniel. <i>An Outline of English Phonetics</i> . 9 th edition. Cambridge: Cambridge University Press, 1975. Makarenko, Tatiana. <i>Contemporary English Phonetics</i> . Cluj: Echinox, Colectia Studium, 1998. Wells, J.C. <i>Accents of English</i> . Cambridge: Cambridge University Press, 1982.		

Curs 2		
1. Introducere în lexicologie; studiul vocabularului în perspectiva celorlalte niveluri ale limbii.	Prelegere interactivă Expunere cu ilustrări	
2. Importanța diacroniei în studiul sincron al vocabularului; sursele vocabularului limbii engleze.	Prelegere interactivă Expunere cu ilustrări	
3. Vocabular de bază versus masa vocabularului; cuvinte și substituenți de cuvinte.	Prelegere interactivă Expunere cu ilustrări	
4. Structura morfologică a cuvântului în limba engleză.	Prelegere interactivă Expunere cu ilustrări	
5. Mijloace de îmbogățire a vocabularului; formarea cuvintelor prin resurse interne ale limbii.	Prelegere interactivă Expunere cu ilustrări	
6. Împrumuturi.	Prelegere interactivă Expunere cu ilustrări	
7. Structura stilistică a vocabularului.	Prelegere interactivă Expunere cu ilustrări	
Bibliografie		
Tătaru, Cristina, <i>An Outline of English Lexicology</i> . Cluj-Napoca: Limes, 2002. Arnold, I. <i>The English Word</i> . Moscow: Raduga, 1968.		
8.2 Seminar / curs practic		Observații
Seminar 1		
1. Sunete și foneme. Perechi minimale. Variația liberă și distribuția complementară. Principiile și practica transcrierii fonemice.	Expunere; Participare activă; Rezolvare de exerciții/transcriere fonetică	
2. Scrierea și pronunția. Principiile ortografiei limbii engleze. Reguli grafice.	Expunere; Participare activă; Rezolvare de exerciții/transcriere fonetică	
3. Engleza britanică vs. engleza americană	Expunere; Participare activă; Rezolvare de exerciții/transcriere fonetică	
4. Caracteristici fonetice, fonemice și ortografice ale vocalelor limbii engleze.	Expunere; Participare activă; Rezolvare de exerciții/transcriere fonetică	
5. Caracteristici fonetice, fonemice și ortografice ale consoanelor limbii engleze.	Expunere; Participare activă; Rezolvare de exerciții/transcriere fonetică	
6. Procese asimilative.	Expunere; Participare activă; Rezolvare de exerciții/transcriere fonetică	

7. Foneme suprasegmentale: accent, joncțiune și intonație.	Expunere; Participare activă; Rezolvare de exerciții/transcriere fonetică	
Bibliografie		
Makarenko, Tatiana, <i>Contemporary English Phonetics</i> , Cluj: Echinox, Colecția Studium, 1998. Wells, J.C., <i>Accents of English</i> , Cambridge: Cambridge University Press, 1982.		
Seminar 2		
1. Engleze Globale I	Expunere; dialog; participare activă	
2. Engleze Globale II	Expunere; dialog; participare activă	
3. Engleze Globale III	Expunere; dialog; participare activă	
4. Relații de sens	Expunere; dialog; participare activă	
5. Schimbarea sensului cuvintelor	Expunere; dialog; participare activă	
6. Expresivitate în limbă I	Expunere; dialog; participare activă	
7. Expresivitate în limbă II	Expunere; dialog; participare activă	
Bibliografie		
<ol style="list-style-type: none"> Allan, K. (2018) 'Taboo words and language: an overview'. In Allan K. (ed) <i>The Oxford Handbook of Taboo Words and Language</i>. Oxford: Oxford University Press Allan, K. and Burridge, K. (2006) <i>Forbidden Words, Taboo and Censoring of Language</i>. Cambridge: Cambridge University Press Ayto, J. (1999) <i>Oxford Dictionary of Slang</i>. Oxford: Oxford University Press Baugh, A., T. Cable (2002) <i>A History of the English Language</i>. 5th ed. London: Routledge Crystal, D. (2002) <i>The English Language. A Guided Tour of the Language</i>. 2nd ed. London: Penguin Books Dalzell, T. (2009) <i>The Routledge Dictionary of Modern American Slang and Unconventional English</i>. New York: Routledge Darragh, G. (2000) <i>A to Zed, A to Zee. A guide to the Differences between British and American English</i>. Irun: Editorial Stanley Ginzburg, R.S. et al. (1966) <i>A Course in Modern English Lexicology</i>. Moscow: Higher School Publishing House Jackson, H., E. Zé Amvela (2007) <i>Words, Meaning and Vocabulary: An Introduction to Modern English Lexicology</i>. 2nd ed. London: Bloomsbury Publishing Mattiello, E. (2008) <i>An Introduction to English Slang. A Description of its Morphology, Semantics and Sociology</i>. Milano: Polimetrica Mohr, M. (2013) <i>Holy Sh*t: A Brief History of Swearing</i>. New York: Oxford University Press Tătaru, C. (2002) <i>An Outline of English Lexicology</i>. Cluj-Napoca: Limes 		
Curs practic 1 (Interpretări de texte)		
Descriere generală:	• close reading	

<p>Studentii pot alege oricare dintre cursurile practice oferite de departament, în funcție de nevoile și interesele academice individuale. Datorită caracterului electiv al cursurilor practice de interpretări de texte și a ofertei generoase a departamentului, programa și cerințele specifice fiecărui curs vor fi prezentate și puse la dispoziția studenților, în cadrul primei întâlniri din semestru. Selectarea textelor literare de studiat la fiecare curs practic se face de către fiecare cadru didactic titular de curs, cu scopul de a atinge obiectivele generale ale disciplinei.</p> <p>Obiectivele generale al disciplinei: constau în familiarizarea studenților cu instrumentele teoretice și terminologia specifice abordării critice a textelor literare, înțelegerea convențiilor specifice genurilor/speciilor literare studiate, dezvoltarea abilităților de analiză și interpretare, cultivarea gândirii critice și exersarea competențelor argumentative, înțelegerea textelor literare studiate în contextul istoric, cultural și social în care au fost produse.</p> <p>Cerințe: Studentii care aleg cursuri practice de interpretări de texte trebuie să aibă un nivel de cunoaștere al limbii engleze care să le permită înțelegerea subtilităților textelor literare studiate, precum și exprimarea nuanțată (orală și scrisă) a opiniilor personale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prelegeri interactive • expunere • discuții • dezbateri • problematizare • exemplificare • lucru în perechi și echipă • vizionare de materiale video 	
Bibliografie		
Bibliografia specifică cursului practic de interpretări de texte va fi prezentată studenților de către titularul cursului.		
<p>Curs practic 2 (Vocabular și gramatică)</p>		
<p>1. Substantive și articole; "expresii uzuale"</p>	<p>Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.</p>	<p>4 ore</p>
<p>2. Oameni și relații / Adjective și adverbe</p>	<p>Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.</p>	<p>4 ore</p>
<p>3. Activitățile din timpul liber / Verbul: forme gramaticale ale prezentului și viitorului</p>	<p>Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare,</p>	<p>2 ore</p>

	exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	
4. Profesia și probleme sociale / Verbul: forme gramaticale ale trecutului	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	2 ore
5. Opinii și sentimente / Verbul: modalele și subjonctivele	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	4 ore
6. Locuri și natură / Verbul: forme non-finite	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	2 ore
7. Probleme de sănătate / Condiționalele; diateza pasivă	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	4 ore
8. Educație și cultură / Vorbirea indirectă	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	2 ore
9. Colocații / Verbe frazale și expresii prepoziționale	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	4 ore
10. Substantive și articole; "expresii uzuale"	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	4 ore
11. Oameni și relații / Adjective și adverbe	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare,	4 ore

	exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	
12. Activitățile din timpul liber / Verbul: forme gramaticale ale prezentului și viitorului	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	2 ore
13. Profesia și probleme sociale / Verbul: forme gramaticale ale trecutului	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	2 ore
14. Opinii și sentimente / Verbul: modalele și subjonctivele	Discuții, dialoguri, exerciții, demonstrație, problematizare, exemplificare, lucru în perechi și în grupe, peer-review.	4 ore

Bibliografie

Barnes, Jane, and Drew Hyde, Nick Kenny, Jacky Newbrook. *Advanced Expert. Student's Resource Book (with key)*. London: Longman, 2004.

McCarthy, Michael, and Felicity O'Dell. *English Vocabulary in Use (Advanced)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.

McCarthy, Michael, and Felicity O'Dell. *English Vocabulary in Use (Upper-Intermediate)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

Prodromou, Luke. *Grammar and Vocabulary for First Certificate (with key)*. London: Longman, 1999.

Side, Richard, and Guy Wellman. *Grammar and Vocabulary for Cambridge Advanced and Proficiency (with key)*. London: Longman, 2000.

Vince, Michael, with Peter Sunderland. *Advanced Language Practice (with key)*. Oxford: Macmillan, 2003.

Curs practice 3 (Fonetica)

Studentii care aleg acest curs practic vor exersa transcrieri fonetice, ortografie și pronunție corectă, dar și aspecte practice de analiză fonetică. Acest curs oferă informațiile teoretice necesare pentru ca studenții să își îmbunătățească pronunția în engleză după o perioadă de reflecție asupra propriilor abilități. Studenții primesc și informații referitoare la anatomia și fiziologia aparatului fonator și a principiilor acustice de bază care permit formarea sunetelor. Se discută și parametri ai accentelor și varietăților diferite de engleză.	Activități principale: transcrieri fonetice; exerciții de pronunție și ortografie; discuții libere despre aspecte teoretice legate de principii fonetice și fonologice, defecte de limbaj, pronunția în diacronie, etc.	
Bibliografie		
Bibliografia va fi oferită de titular la începutul cursului practic.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Tematica abordată la curs se axează pe necesitățile studenților din anul I de la specializarea Limbă și literatură engleză, dar și a viitorilor profesori de limba engleză.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs 1	<ul style="list-style-type: none">Cunoașterea conceptelor de bază specifice disciplinei și capacitatea de a opera cu ele corect	Examen scris de 2 ore	80%
10.5 Seminar 1	<ul style="list-style-type: none">Cunoașterea și utilizarea adecvată a simbolurilor utilizate în transcrierea fonemică (în conformitate cu Alfabetul Fonetic International / International Phonetic Alphabet)Participare activă	Evaluare continuă	20%

10.4 Curs 2	<ul style="list-style-type: none">Însușirea noțiunilor fundamentale ale teoriei vocabularului	Examen scris	50%
10.5 Seminar 2	<ul style="list-style-type: none">Capacitatea de a forma cuvintele corect, cu respectarea legilor limbii și de analizare a acestora etimologic și morfologic	Examen scris	50%
10.5 Curs practic 1	<ul style="list-style-type: none">Cunoașterea, în detaliu, a operelor literare sau a fragmentelor studiate și demonstrarea abilității de interpretare a acestora	<p>Evaluarea pentru cursurile practice de interpretări de texte se va face pe parcursul semestrului și în pre-sesiune. Aceasta poate consta în următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none">evaluarea activității studenților pe parcursul întregului semestru prin prezentări și participare la activitățile indicate de tutore,teste scrise pe parcursul semestruluiredactarea de eseuri pe teme indicateo combinație a celor de mai sus. <p>Prezentarea, în detaliu, a modului de evaluare se face de către fiecare cadru didactic, la prima întâlnire din semestru.</p> <p>Notă: Plagiatul, sub orice formă, integral sau parțial, atrage nepromovarea examenului și consecințele prevăzute în regulament.</p>	<p>20% (evaluare continuă)</p> <p>80% (eseu final)</p>

10.5 Curs practic 2	<ul style="list-style-type: none"> Gradul de stăpânire a elementelor lexicale și structurilor gramaticale vizate; Capacitatea de a le utiliza în producția orală și scrisă 	<p>2 teste scrise de evaluare a cunoștințelor</p> <p>Test final de evaluare a cunoștințelor</p> <p>Evaluare continuă</p>	<p>20% + 20%</p> <p>40 %</p> <p>20%</p>
10.5 Curs practic 3	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea și utilizarea adecvate a conceptelor teoretice 	<p>Test final</p> <p>Evaluare pe parcurs</p>	<p>90%</p> <p>10%</p>
<p>Notă:</p> <p>Nota obținută la fiecare dintre componentele acestei discipline reprezintă 1/3 din media finală. Prin urmare, nota finală la această disciplină este media aritmetică a celor trei componente (Fonetica, Morfologie, curs practic)</p>			
<p>10.6 Standard minim de performanță</p> <ul style="list-style-type: none"> Studentul cunoaște conceptele de bază specifice disciplinelor componente ale modului și are capacitatea de a opera cu ele corect; Studentul știe să transcrie fonemic un text în limba engleză (se admite un număr rezonabil de erori); Studentul are o pronunție corectă în limba engleză și cunoaște regulile de ortografie specifice limbii engleze; Nivelul minimal al competenței lingvistice a studentului în exprimarea orală și scrisă în limba engleză este nivelul B2 din Cadrul Comun European de Referință pentru Limbi, care îi permite studentului să comunice conținuturi cu grad de complexitate adecvat cerințelor, într-un discurs structurat, coerent și fără greșeli de limbă ce pot afecta înțelegerea/ transmiterea mesajului; acest criteriu se aplică în egală măsură tuturor componentelor disciplinei. Utilizarea instrumentelor de inteligență artificială, atât în timpul semestrului, cât și pentru evaluare, pentru a elabora idei sau a formula discurs, este permisă doar cu acordul cadrului didactic și cu menționarea explicită a surselor. Utilizarea neautorizată a inteligenței artificiale constituie plagiat. Conform regulamentelor UBB, plagiatul, în orice formă, atrage exmatricularea studentului. <p>Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:</p> <p>Frauda (plagiat, copiat la examen) va determina automat sistarea procesului de examinare și evaluarea cu nota 1 (unu).</p>			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
	Educație de calitate

Data completării:

19.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs

Lector dr. Octavian More

Conf. dr. Dorin Chira

Semnătura titularului de seminar
/ curs practic

Lector dr. Octavian More

Asistent dr. Alina Oltean-Cîmpean

Lector dr. Petronia Popa-Petrar

Lector dr. Alexandru
Oltean-Câmpean

Drd. Nicoleta-Cynthia Balea

Asist. dr. Mihaela Buzec

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Drd. Carmen Oanea

Data avizării în departament
14.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Lector dr. Petronia Popa-Petrar

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului